

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף נב
הלכות ציצית ז' אות ח - יב
דף נג הלכות תפילין הלכה א'
דף נד הלכות תפילין ב' אות א'-ג'

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

**ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' 03-6171116**

**לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org**

תיקון הנפשות ורפואתם בכח הקיבוץ של נפשות המתאחדים לקבל מהצדיק תוכחה ראויה

באות ח' ר' נתן מבאר יותר ענין כלליות נפשות ישראל, איך כל אחד הוא חצי מהשני, וצריך להכלל ביחד. זהו המשך עם מה שפתח לבאר הענין הנפלא מה שרבינו מזכיר בלקו"ת סי' ח' ענין הקיבוץ של האנשים אל הרבי שבאים לבקש אמת, לבקש את התוכחה של הצדיק שמחיה, מחפשים עצות של רבינו בעבודת ה', לעסוק בתפילה והתבודדות ורצונות וכיסופין לה', ולזכות לאמונה ובירור המדמה. ר' נתן האריך בענין המופלא הזה

כי כל אחד מבין את הכח של רבים ביחד, כמו שרואים באמירת זימון, קדיש וברכו, וכן בדרך כלל כשהרבה אנשים מתאחדים, כשיש חמש אלף, עשר אלף, עשרים אלף אנשים, ויותר, אנשים מרגישים את המציאות של ענין שלהם בבירור יותר, כשיש התאחדות נפשות באיזה ענין של קדושה, והרי ענין של קדושה באמת כ"כ נוגע לכל אחד ואחד בפרטיות, מה שצריך להגיע להתפלל בכונה לשוב בתשובה, לחזק את הנפש כדי שיקבל תוכחה, וכל הענין שצריך לשוב בתשובה וללכת בדרך הבעש"ט והצדיקים באמת, ללמוד תורה לשמה, להצליח ללמוד תורה, להצליח לחיות בקדושה וטהרה, ולשבר את התאוות. לזכות לבירור המדמה ולחיות עם האמונה, לזכות למה שצריך לזכות בחיים.

לכל זה צריך את התוכחה של רבי אמת שיכול לפעול למעשה שתזכה לזה, כל אחד שמתעורר להכיר את האמת של הצדיק, ונעשה שכן, לבנות את השכינה בעולם שיהיה מציאות של תוכחה, כמה שבאים יותר אנשים, נעשה ענין רפואת הנפש זהו כח הקיבוץ שהתפילות עולים למעלה ונשבר כח הסט"א, במיוחד בראש השנה של רבינו, שע"ז נעשה התחלה חרשה.

וזהו ענין רפואת הנפש שאדם מתקרב לצדיק, יוצא הקליפות, יוצא מלהיות נדה, ומשתנה, זה ה'צאנס שלו, עיקר התחלה שלו. כי כל אחד צריך כח להתרפאות, לזה צריך התאחדות הנפשות. בפשוטות צריך חבר שיחזק אותו, ועוד כמה חברים, ועוד ועוד, כשרואים שדרך האמת מתגלה יותר ויותר, תוכחות הצדיק מתגלה יותר. בוודאי עיקר הדבר הוא בפנימיות, ענין היחורים העליונים שצריכים להתעלות עי"ז, כמו שהזכרנו קצת לעיל.

חשבון ריבוי הערבות בכפליים שיש לכל אחד על כל עם ישראל

כלל הענין הזה שר' נתן מאריך כאן, ע"פ הגמ' במס' סוטה, נחזור על הענין, כי יש כאן חשבונות שלא ביארנו אותם לעיל, בחומש דברים כתוב שמע ישראל אל החוקים והמשפטים, ללמוד ללמוד לשמור ולעשות, ד' לשונות, ללמוד, ללמוד אחרים, לשמור היינו לחזור על התורה וכן לשמירת התורה, ולקיים למעשה, זה היה בקבלת התורה, אח"כ בהר גריזים וחר עיבל קבלנו את זה בברוך וארור, ואח"כ בכלל ובפרט, כמו שרש"י מבאר ללמוד וללמוד בכלל ובפרט. הן בברכה ד' והן בארור ד', הרי למעשה ט"ז בריתות. כי זה מתחיל מארבע, ללמוד ללמוד לשמור ולעשות, וכל אחד מהם ארבע פעמים, ארור וברוך, כלל ופרט, הרי ט"ז. וזה קבלנו בהר סיני ובערבות מואב, ולדעת ר"ש בגמ', יש עוד שיטה שהערבות הזו, הוא כפול ששים רבוא פעמים תרי"ג, שזה יוצא עשרים ושמונה מליין תשע מאות שבעים אלף וארבע מאות, ואח"כ

הגמ' מוסיפה ערבות וערבות דערבות שזה מספר עצום שאין לשער.

הגמ' הזאת היא מציאות החיוב הפגם שנעשה ע"י כל חטא, שאדם ערב לכולם, והשני ערב עליך, וזה מציאות שאדם צריך לתקן, להוציא את החיות מהקליפות ובה מתקנים כל מה שהיה, וזה רפואת הנפש. בוודאי הענין הזה הוא ברוחניות, לפי ענין העולמות והאורות המכים זה בזה ונכפלים, ור' נתן מראה לנו שזהו ענין ציצית, שהם ארבע וכפול הרי ט"ז וכו', וזהו ענין קיבוץ נרחים ובנין ירושלים כמ"ש לעיל באות ה' שצריך לבכות בחצות לזכות לבירור המדמה ואמונה שלימה. כי לציצית יש כח זה, ולכן לובשים בבוקר טלית קטן היינו שאדם מתעורר לבר, ואח"כ באים לביהכ"נ ולובשים את הטלית גדול בעיקר, שם הוא מקרב כל הערבות לכל עם ישראל, להאיר את התוכחה הראויה שמתגלה ע"י הצדיק בדרך שנתגלה קדושת א"י. שזהו האמונה שלימה של השגחה פרטית, שזהו הניגון והשיר של בירור המדמה.

וכאן אנו רואים שכלל ישראל כלולים ביחד, וזה מלמד אותנו כמה שצריך להמשיך את התוכחה, לקרב כל אדם, לאו דוקא רחוקים, אלא כל אחד יש לו את החטאים של עצמו שהוא צריך לתקן, שהוא בעצמו הנדח, הכח המופלא הזה לקבץ נרחים שזה מתעורר בר"ה כל אחד שבא במסירות נפש שלו ומתוסף אל הקיבוץ, ומקבל השיר והתוכחה של הצדיק, הצדיק מעלה כל תפילה, כל דיבור אמת, ונעשה מה שנעשה, וכולם מתעלים ונהיה ענין אחר לגמרי ע"י שהצדיקים מעלים את התפילות, לפעול מדות הרחמים העליונים שרשיים מאד מאד, ואדרבה זה בא דווקא מתוך מה ששוברים את הקליפות.

הגם שבקליפות יש מספר רב רח"ל, אך הם נפרדים זה מזה, והם מתבטלים ע"י הקיבוץ שאנו מתאחדים ועי"ז בטל הרע באלפי אלפים

כי ענין מספר החלקים הוא בכל דבר בעולם, יש מליארדי גרגירי חול, ומליארדי חלקי אויר, ומליארדי תאים בגוף האדם, ובנפש האדם יש חלקים כנגד כל החלקים שיש בכל הבריאה, וכל חלק יש כנגד המרכבה שהם ד' חיות, וד' עולמות, וכל החלקים. ולכל זה צריך להמשיך את האמת בזה, כי כל אחד ערב על השני, יש אחד שצריך לקרב אותו שיחיה עם מדרגות ושלמות, תורה עבודה רביקות ומוחין, ויש שצריך לקרב את האדם לשורש פשטות המצוות. זה ממש חיוב.

הכח הזה שזוכה לקרב, ולצאת ידי חובת הערבות, זה הכח מקבלים כשלוברים את הציצית, זהו ההלכה המופלאה שר' נתן מראה כאן, וכל זה רמוז במספרים הנפלאים שיש בציצית. ורק נזכיר שגם בסוד מצות הציצית יש הרבה מספר מנין שמות המוחין, ואיך הם מכים זה בזה, ומוכן שהענין הזה מאד מאד קשור לדברי מהרנ"ת בזה.

בנין הקדושה ע"י הקשר של עם ישראל זה עם זה

ח) וְזֶה פְּחִינַת פְּרֻשֵׁת שְׁקָלִים, "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ" וְהִדְבֵּר תַּמּוּזָה מֵאַחַר שֶׁהִמְנִיחַ מִסְּבָן שִׁיבֹל לְשֹׁלוֹת הַנֶּגֶף עַל-יְדֵי זֶה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָרוּנָם לְבָרְכָה, לְמַעַן צִוָּה לְמִנּוּחָם וְשִׁיתְנוּ שְׁקָלִים כְּפָר נִפְשָׁם, לֹא יִכְתּוֹב לֹא ה' וְלֹא ו', לֹא יִמְנָה אוֹתָם בְּלֵל, וְכִבֵּר הִרְגִּישׁוּ בְּזֶה הַמְּפָרְשִׁים בְּזֶה, אֵךְ עֵקֶר הַמְּנִיחַ שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא בְּבִחִינָה הַנ"ל בְּשִׁבִיל לְהַרְבּוֹת וּלְהַגְדִּיל פְּחִינַת הַתְּפִלָּה עַד אֵין קֵץ וְחֻקָּה עַל-יְדֵי תּוֹסֶפֶת נֶפֶשׁ עַל נֶפֶשׁ שֶׁנִּתְּוֶסְפֵין עַל-יְדֵי הַמְּנִיחַ, שֶׁעַל-יְדֵי

זה מתרביץ הבתים הקדושים בכל פעם בלי שעור כנ"ל, הן בגשמיות שיראו בעולם שיש להקב"ה עם בעולם הזה, וכן ברוחניות להרבות בתי התפילה, אנשים שמחפשים אמת, לדעת גדולת ה' ואין עוד מלבדו, לזכות לתוכחה לא ששובר אלא שמעורר לעבודה עם חיות ושמחה, ועי"ז זוכים לשמחה והתפילה עולה למעלה ונעשה כבוד ה' ותיקונים אמיתיים ופנימיים שהרבי עוסק בזה. וכל זה נעשה ע"י תוספת נפש על נפש, על-כך הזוהרים למנותם על-ידי השקלים דיקא ולא ימנה אותם כך בפשוטו שלא יהיה בהם נגף ששולט על-ידי המנין, לא מנין שגורם נגף, שהוא אחד שתיים שלוש וכ' שזהו מנין של הגויים, אך מנין של ישראל הוא מנין שנכללים אחד בשני.

כי ישראל עם קדוש הם למעלה מהמנין, כי הם נכללין כלם במקור האחרות, כמו שכתוב, "אתה אחד ושמוך אחד ומי פעמך ישראל גוי אחד בארץ, ועקר המנין והחשבון הוא אצל העובדי בוכבים, שהם בבחינת רבוי, בבחינת (קהלת ז') בקשו חשבונות רבים וכמו שפרש רש"י, עשו היה לו ששה נפשות ונקראים נפשות לשון רבים ויעקב היה לו שבעים נפש ונקראים כלם נפש אחד, אבל באמת מחמת זה שכל נפשות ישראל חשובים נפש אחד, מחמת זה דיקא צריכין שישראל יתרבו מאד כחול הים, כי כל מה שישראל מתרביץ יותר מתגדל כבודו ושמו יתברך יותר, בבחינת (משלי יד) ברוב עם הדרת מלך עם הרדת מלך הוא קיום של כל הקהילות, רבינו מגלה שזהו כבוד שמים, רפואת נפשות ישראל שיקבלו חיות, דבר שאף אחד בעולם לא יכול לתת את זה, רק הצדיק באור פנימיות תורת הבעש"ט, וזהו המיוחד במספר של ההתכללות שגם מספר הנפרד נכלל באחד. [בסוגי חשבונות נקרא סוג המספר הזה באות N, לרמז על שם רביה"ק] ונכללין יותר באחרותו יתברך, ובשביל זה צוה למנותם לגלות רבוי מספר נפשות ישראל שהם ת"ר אלף ויותר כדי להגדיל שמו וכבודו יתברך על-ידי זה לפרסם ולהודיע לבני האדם גבורתו שנמצאים ת"ר אלפים נפשות המיוחדים שמו תמיד ונכללין באחרותו יתברך.

חשבון נורא מהתרבות הבתים כשנתוסף עוד אחד ועוד אחד לכיבוץ הק'

אבל תכף בשמונים את ישראל יכול להתעורר קטרוג והתגרות הסטרא אחרא, ח"ו, שאחיתם בבחינת רבוי ומנין וחשבון, בבחינת בקשו חשבונות רבים עד שאפשר שתתנגד סטרא רמוזת ח"ו, כי יאמרו, מה אתם מתפארים ברבוי החשבון שלכם, הלא אנו מרבים יותר בכפלי כפלים, כי כל אומה ואומה מהם מרבה יותר במספר הפשוט מישאל, כמו שכתוב (דברים ז'), "כי אתם המעט מכל העמים יש מליארדים סינים והודים ועל-כן יש חשש שהם יתגברו ח"ו על-ידי הרבוי שלהם ויתגרו במנין של ישראל ויקטרגו עליהם על-ידי זה עד שתוכל לשלוט הנגף שהוא סטרא רמוזת ששם אחיתם, שיש סכנה שלא יתבטל האמת ח"ו, והרי אנו המעט, ואם אחר רבים להטות, אולי אנו בטלים עם האמת שלנו? כאן מגלה ר' נתן, אדרבה, אנחנו הרבים, כי המנין שלנו הוא ע"י שמתקשרים אל המשכן, על-כן צוה שלא למנות את ישראל כי אם על-ידי השקלים כפר נפשים שצוה שיתנו בשביל המשכן, שהוא בית התפלה, המשכן הוא בנין האמונה, בירור המרמה, לא סתם מתאחדים, אלא מתאחדים לבא לתפילה, לאור הצדיק, לברך מאה ברכות שזהו כלל היהדות בחינת (ישעיה נה) כי ביתי בית תפלה וגם כי עקר השקלים נתנו בשביל הארנים שהיו מאה, שהם בחינת מאה ברכות פמוזא, שהם בחינת כלל התפלה, הינו כי על-ידי זה שמונין אותם על-ידי השקלים שנותנין בשביל הקמת המשכן, שהוא בחינת הקמת

ליקוטי הלכות ח"א דף נב, נג, נד

התפלה שכל הבתים המרבים מאד הנבנין על-ידי תוספת נפשות ישראל כנ"ל, בלם כלולים במשכן ובית המקדש שכלול מכל בתי התפלה הנ"ל (וכמבואר בזה במקום אחר)

על-ידי זה נעשה, על-ידי המנין תקון נפלא מאד עד שהסטרא אחרא אינם יכולים להתגרות ולקטרג ולהתגבר על ישראל מחמת עצם רבויים שהם מרבים הרבה ממנין ישראל בפשיטות, כי עתה על-ידי השקלים שנתנו בשביל המשכן שהוא בית התפלה, על-ידי זה כל הנפשות מתיחדין ונצטרפין יחד בבחינת רבוי הצרופים הנ"ל, כי אין אנו סופרים אחד ואחד, אלא נכללים אחד בשני, ונמצא כל אחד מאיתנו כופל את כל המספר של כולנו, שכל מה שנתוסף נפש נתרבין הצרופים בלי שעור, (כמבואר לעיל ובהלכות פריה ורביה הנ"ל ביאור ענין זה, עין שם) עד שהצרופים של ת"ר אלף נפשות אין הפה יכול לדבר ולהלב לחשוב, כמוכן למעין בחשבון הנ"ל, כי שתיים בונים שתי בתים, שלוש שש, ארבע כד, חמש 125, שש 720, שבע 5000 ועוד, שבע אנשים שמתאחדים להתקרב לצדיק לעבוד את ה' באמת, זה כבר כמו חמשת אלפים אנשים, זה כבר יפה מאד, שמונה זה כבר 40 אלף איש, לפעמים יש חלישות הדעת שבאים רק שמונה אנשים לדבר יחד בעבודת ה', לא צריך להשבר, זה כמו ארבעים אלף איש, ענין אחר לגמרי. תשע אנשים זה כבר שלוש מאות שישים ושתיים אלף ושמונה מאות שמונים, כשיש מנין יהודים, זה כמו שלוש מליון שש מאות עשרים ושמונה אלף ושמונה מאות איש. יותר משלוש וחצי מליון, אחד עשרה איש, זה שלושים ותשע מליון, שתיים עשר זה כבר ארבע מאות שבעים ותשע מליון, שלוש עשרה, גמרנו עם המליונים, זה שש בליון [מליארד] ועוד מאתיים ויותר מליון, ארבע עשרה, זה שמונים ושבע מליארד, חמש עשרה יהודים זה כבר טריליון ושלוש מאות ושבע מליארד ושש מאות שבעים וארבע מליון, תשע עשרה זה כבר מספר טריליון פעמים טריליון, עשרים איש, זה כבר שמונה עשרה פעמים טריליון כפול טריליון, עשרים ואחד וכו', זה מספרים נוראים, כשיש ארבעים ותשע, זה מספר של ששים ושתיים פעמים טריליוני טריליוני טריליונים, וכו', כשיש אלף איש, זה יותר ממספר החול שיש בבריאה, הכל יחד יותר ממספרי האטומים שיש בבריאה. כך אנו מאחדים כל הבריאה לה'. כמו שאדם צריך לאחד כל מצב לה'.

במשך היום יש כמה אלפים מחשבות דיבור ומעשה, צריך לתקן את כל זה ע"י ההתאחדות וההתכללות, ועי"ז כל הגויים מתבטלים.

ואזי בודאי כל הע' עובדי כוכבים מתבטלין ב בטול גמור כנגד רבוי הבתים הנעשין על-ידי נפשות ישראל שמצטרפין בצרופים הנ"ל, על-ידי השקלים שנתנו בשביל תקון בתי התפלה כנ"ל, ועל-כן אין להם שום פח לקטרג, כי כל רבויים של העובדי כוכבים נחשבים כאין וכאפס נגד עצם רבוי הבתים של ישראל הנ"ל בבחינת (ישעיה מ') כל הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו, כי העובדי כוכבים הם בבחינת עלמא דפרודא ואין להם שום יחוד וצרוף ועל-כן הם נקראים נפשות רבים כנ"ל, אבל ישראל גוי אחד כל מה שהם מתרבין הם מתיחדין ומצטרפין בצרופים הרבה מאד הנ"ל ונכללין יותר במקור האחדות שישם מקור החיים, כמו שכתוב (תהלים לו) "כי עמך מקור חיים" אנחנו בחי' עמך, עם ה', שכנים עם הצדיקים, ובזה מתבטלים כל הדינים והגזירות, זהו עעוצם המעלה להתאחד עם הרבי בראש השנה, ביום הדין, שבזה מתבטל הדין לגמרי, כל מחלות הנפש והגוף מתרפאים בזה, כי ע"י ההתכללות וקדושה נעשה היחוד למעלה יותר ויותר, וכופל את הנחת רוח למעלה, איום ונורא.

אם אנשים היו מבינים את זה, בוודאי כל אחד היה רץ להצטרף אל הקיבוץ, להתחבר אל הרבי הזה, שנותן לנו תוכחה שמחזק אותנו, לקום חצות, תפילה בכונה, והתבודדות, ולמצוא עצה ללמוד, מסכתות, ולאכול בקדושה, ולחיות עם בירור המדמה, שהרבי מכניס את כל אחד ואחד לדרגא ששייך לו, ועי"ז יבא משיח צדקנו.

אם כולם היו יודעים מזה, היו עוזרים לכל אחד שילך להצטרף לקיבוץ הקדוש, אלא שאין יודעים עד היכן עומק הסוד הזה, אם אנשים מבינים, כשיש יותר מצטרפים לקיבוץ, נעשה יותר רפואת הגוף והנפש, בוודאי כל אחד רוצה את זה, שבזה מתבטלים הדינים, הן בכל השנה, והן בר"ה שבזה נעשה תכלית התיקון. ועל-ידי זה הם נצולין מסטרא דמותא בבחינת (שמות ל') ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם, כי אין הרבוי של העובדי בוכבים יכול להתגבר על מנין של ישראל שהוא מעט נגדם, כי על-ידי רבוי הצרופים הנ"ל שנעשין על-ידי השקלים שנתנו בשביל בתי התפלה וכו' כנ"ל, על-ידי זה כל רבויים של העובדי בוכבים נתבטלין באין וכאפס נגדם וכנ"ל:

כל חברי הקיבוץ צריכים להתאחד ולהכלל זה בזה, וכל אחד ידע שהוא רק חצי, וחברו משלימו

ט) באות ט' ר' נתן מבאר כמה כל אחד צריך להכלל אחד בחבירו, לא להיות נפרד בגאווה. אלא להכלל בשני, ועל-כן צריכין ליתן מחצית השקל דיקא ולא שקל שלם, להורות שכל אחד מישראל צריך לחברו להצטרף עמו בצרופים הנ"ל, לא רק חצי חצי, אלא מה שרואים בשמים שכל אחד נכלל בשני, כי כל אחד מישראל בעצמו הוא רק בחינת מחצית ואין לו שלמות כי אם על-ידי שנצטרף לחברו, שעל-ידי זה נעשין רבוי הצרופים הנ"ל שהם תקון המנין כנ"ל, גם מחצית השקל הוא עשרה גרה, כי עשרים גרה השקל, כי אין קדשה פחותה מעשרה וכל אחד מישראל כלול מעשר קדשות שבארץ ישראל, שהם בחינת אין עדה פחותה מעשרה (מגילה כג). שעל כן אין אומרים דבר שבקדשה בפחות מעשרה, כי הקדשה היא תמיד בבחינת עשרה בידיעו, ועל-ידי זה עקר בחינת קדשות הצרופים הקדושים הנ"ל, כי עקר התחלת הצרופים של בתי התפלה צריך להתחיל לפחות מעשרה ברי שייכלו לומר דבר שבקדשה, כי אבל בי עשרה שכניתא שריא, ואחר כך בשנתוסף עוד נפש אחת וכל נפש כלול מעשר אזי נכלל עשר בעשר ועשר בעשר, ועל-ידי זה נעשין עצם רבוי הצרופים הנ"ל, כי כל כח הצרופי לצרף הנפשות שמתפללין בכונה לצרפם בצרופים הנ"ל, הוא על-ידי כח העשר קדשות שמשם נמשכין כל הצרופים הקדושים ענין עשר, בוודאי מרמז על עשרה מיני נגינה, עשר מדרגות הרוחניות של עליית המלכות לד' מדרגות, ועוד לג' ולב' מוחין ולאור הפשוט, אור הביטול.

וזהו בחינת מחצית השקל שהוא עשרה גרה וצריכין תמיד לצרפו לחברו כנ"ל ונעשה בחינת עשרים גרה השקל, שהם בבחינת עשרה עשרה הכף בספרי קבלה, שהם עשרה קדשות מתתא לעילא ועשרה מעילא לתתא, שעל-ידי כל הקדושות האלו מתיחדין ומצטרפין נפשות ישראל בצרופים הרבים הנ"ל, בדרך של פנימיות עשרה קדושות מתתא לעילא, סוד י' מיני נגינה. כי יש עשרה מעילא לתתא הוא אור הדעת, ועשרה מתתא לעילא הוא האמונה הק'.

וכל זה נמשך בכוח הבעל כח הגדול שמתפלל תפלה בבחינת דין, שהוא בבחינה אחת עם התפלה של רבוי הנפשות וכו' הנ"ל לכן צריך תחילה לשבר את הקליפות, ואח"כ חוזרים הניצה"ק אל הקדושה, וזה מרמז בסוד בתיבת גר"ה, שהוא בגימטריא יצחק, שהוא בגימטריא

פינחס, כמוזבא, כי יצחק הוא בחינת גבורות, שהוא בחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל שעקרה נעשה בראש השנה, שהוא בחינת פחד יצחק, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל וזה בעצמו בחינת פינחס, כי עקר התפלה בבחינת דין הוא בבחינת פינחס בחינת ויעמוד פינחס ויפלל, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל: וזהו בחי' התגלות כח של רביה"ק בר"ה לבטל הדינים והגזירות של כל השנה.

עיקר מלחמת עמלק להחליש דעת האדם ולגרשו מלחמתחבר עם הצדיק שלא יהיה מי שיחיה את נפשו

(י) וזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם יג) שעל ידי השקלים מפילין המן-עמלק, כי כבר קדמו שקליהם לשקליה, כי עקר מפלת המן עמלק הוא על-ידי התפלה בבחינת דין, שהוא בחינת התפלה הנ"ל של רבוי נפשות, שהוא בחינת תקון השקלים, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל, שעל-ידי המטה עוז, בחינת קריעת ים סוף, שהיא בחינת התפלה, בבחינת דין, על-ידי זה היה מלחמת עמלק, עין שם, כי כל התגברות עמלק היה לגרש ולרחוק ח"ו, מהקבוץ הקדוש את הנפשות החלושות שבשאר אל בבחינת (רברים כה) ויזנב בך כל הנפשלים אחריך ואתה עיף ויגע וכו', וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תנחומא תצא אות י) שכל מלחמתו היה על אותו שהיה הענין פולטן ועל-כן הכניעו ומפלתו היה על-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, שעל-ידי זה מוציין הנפשות מהסטרא אחרא ומוסיפין אותם על הקבוץ הקדוש וכו' כנ"ל, שכל זה הוא בחינת שקלים כנ"ל ועל-כן היה מפלתו על-ידי השקלים וכנ"ל:

כי עיקר התגברות עמלק הוא להחליש את האדם, ולגרשו מהקבוץ הקדוש, כדי שלא יהיה מי שיחזק אותו, מי שיחיה אותו, ונשאר מבולבל בחיים. ואין לו כח להתחרש לעסוק בתורה ותפילה בכונה. ככה הקליפות תופסים את האדם ולא נותנים לו ליסוע לרבינו, וגם כשנסוע, שלא יוכל להתחבר עם חברים טובים.

וזה שראה יתרו מלחמת עמלק וקריעת ים סוף, שזהו התגלות הקדושה, בכח הצדיק נכנע הרע ונעשה בחי' קריע"ס, שמוציא את כל הניצה"ק שנפלו מהאדם, ויכול האדם לחדש ימיו לגמרי.

לך כנוס' נס פורים היה בכח הקיבוץ להתאחד להתפלל בכונה

(יא) וזה שדקדקה אסתר ואמרה, "לך כנוס את כל היהודים וכו'" (אסתר ד') כנוס' דיקא וכן אחר כך פתיב במה פעמים לשון כניסה וקבוץ, כמו שכתוב (שם ח'), "להקהל ולעמוד על נפשם" וכתוב (שם), "נקלהו היהודים וכו'" וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגילה ב'), זמן קהלה לכל הוא זהו עצת מרדכי, להתאחד עם הצדיק שמודיע שיש תקוה, לצאת מכל רע, וכל זה בכח הקיבוץ שבאים יחד להתפלל, ובזה מתרבים הבתים שמתאחדים אל האמת. כי עקר הנס של פורים שהוא מפלת המן עמלק היה על-ידי הכניסה והקבוץ, שעל-ידי זה נתרבין הבתים של התפלה עד אין חקר עד שנתכנסו לתוכם כל הרחוקים וכל הנדחים כנ"ל, שכל זה הוא הפך מחשבתו הרעה כנ"ל מחשבתו הרעה להפיל כל אחד ליאוש ולשאול תחתית, לאכול מסעודת אחשוורוש וכו' ועל-כן נפל מאד על ידי זה וכנ"ל

וזה בחינת (שם) ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וכו', בחינת תכלת

שְׁבִיצִית, כַּמ"ש ר' נתן לעיל שענין התכלת הוא כורסיא דרינא, כח תפילה בבחי' דין, שכל זה כח הציצית שמשם נעשה קיבוץ הנרחים, שְׁעַל-יָדֵי זֶה הוּא קְבוּץ נְרָחִים שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה הַנ"ל, שְׁעַל-יָדֵי זֶה הִיָּה מִפְּלַת הָמֶן-עֲמֶלֶק בְּנ"ל וְעַל-כֵּן בְּשִׁרְצָה הָמֶן לְהִתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל אָמַר (שם ד'), "יִשְׁנֹנוּ עִם אַחַד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים וְכוּ'" מִפְּזָר וּמִפְּרָד דִּיקָא שִׁישְׂרָאֵל הֵם מִפְּזָרִים וּמִפְּרָדִים בֵּין הָעַמִּים וְאִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּץ לֹא שׁוֹמְעִים דְּבָרֵי חִזּוּק מֵהַצְרִיקִים, לֹא מֵתֵאֱחָדִים יַחַד לְהִתְפַּלֵּל בְּכוּנָה, מִפּוֹזַר וּמִפּוֹרֵד, וְעַל-יָדֵי זֶה רָצָה לְהִתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל ח"ו, בִּי עֵקֶר מִפְּלַתוֹ עַל-יָדֵי הַקְּבוּץ בְּנ"ל וְעַל-כֵּן אָמְרָה אַסְתֵּר, "לֹךְ בְּנוֹס אֶת כָּל הַיְהוּדִים וְכוּ'" כְּנוֹס' דִּיקָא וְכוּ"ל:

קריאת המגילה ברוב עם' כדי לעזור כח הקיבוץ של מבקשי תוכחה ראויה

(יב) וְזֶה שֶׁכְּתוּב בְּשִׁלְחֹן עֲרוּף סִימֵן תִּרְצֵ שְׁמִצּוֹה לְחֹזֵר אַחַר רַב עִם בְּקִרְיַת הַמְּגִלָּה וְאֶפְלוּ אִם יֵשׁ לוֹ מֵאָה אֲנָשִׁים וְכוּ', בִּי עֵקֶר תִּקְרָה הַנֶּס שֶׁל פְּוָרִים שֶׁהוּא מִפְּלַת הָמֶן עֲמֶלֶק, הוּא עַל-יָדֵי הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכוּ' בְּנ"ל וְעַל-כֵּן כָּל מֵה שֶׁמִּתְקַבְּצִין וְנִתְּסַפְּיִן אֲנָשִׁים רַבִּים יוֹתֵר בְּשַׁעַת קְרִיַּאת הַמְּגִלָּה, שֶׁהוּא פְּרוּסוּם נִסָּא, מִתְּגַדֵּל הַנֶּס בְּיוֹתֵר וְנִמְשָׁךְ מִפְּלַת הָמֶן-עֲמֶלֶק בְּיוֹתֵר יוֹתֵר וְכוּ', בִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁעֵקֶר קְרִיַּאת הַמְּגִלָּה וּפְרוּסוּמֵי נִסָּא וְכָל הַמְּצוֹת שֶׁל פְּוָרִים הוּא שְׁנִזְכָּה עַל-יָדֵי זֶה לְהַפִּיל אֶת קְלַפַּת הָמֶן עֲמֶלֶק בְּכָל דוֹר וְדוֹר בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בְּכָל אָרֶם בְּפִרְטוּיּוֹת, וְכַמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּמִגְלָה בְּפִרוּשׁ (שם ט'), "וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל דוֹר וְדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר וְכוּ' וְעַל-כֵּן מְצוּה רַבָּה לְהַשְׁתַּדֵּל לְשִׁמּוֹעַ הַמְּגִלָּה מֵהַקְּבוּץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַיּוֹתֵר גְּדוֹל וְכוּ"ל: הַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל דוֹר וְדוֹר, שִׁמְתַּפְּרָסוּם בְּכָל דוֹר מִחוּדָשׁ, הַכְּנַעַת קָלִי עֲמֶלֶק, וְנִקְהִלִים יַחַד, וְהַעִיקֵר לְהִתְאַחֵד מֵאֵד מֵאֵד בְּכַח שֶׁל הַצְדִּיק, לְשִׁמּוֹעַ אֶת הַמְּגִלָּה בְּכוּנָה הַזֹּאת, שֶׁהָאֵמֶת הַזֶּה נִזְכָּר וְנַעֲשָׂה אֲצִלֵּי גַם כֵּן, בְּכַח הַקְּבוּץ שֶׁל אֲנָשִׁים שְׂרוּצִים אֵמֶת, לְשִׁמּוֹעַ תּוֹכְחָה שְׂמִחָה, וּמִלְּמֹד דְּרַכֵּי אֲמוּנָה וְדְרַכֵּי בִּירוּד הַמְּזוּמָה. וְעֵיקֶר הַקְּבוּץ לְמַעֲשֵׂה הוּא בְּר"ה.

וְזֶה בְּחִי' וִיקָהַל מִשָּׁה, שֶׁלְּמַחֲרַת יוֹה"כ הַזֹּהִירִים עַל מִלְּאכַת הַמִּשְׁכָּן, כִּי קוֹדֵם שֶׁמְזַהֲרִים עַל בְּנֵי הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא רִיבּוּי הַבְּתִיּוֹת, שְׁבָאִים לְבָנוֹת הָאֲמוּנָה וְלַהֲטָהָר, קוֹדֵם לְזֶה כִּינִסָּם וְהַקְּהִילֵם יַחַד, כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, וִיקָהַל דִּיקָא. כִּי כָּל אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ אַחַד לְשָׁנִי, וְכָל אַחַד צָרִיךְ לְעֹזֵר לְשָׁנִי לְהַגִּיעַ לְנִקְוֹרַת הָאֵמֶת הַזֶּה, בְּפִרְט בְּר"ה, מִתְקַבְּצִים יַחַד, לְלַמּוֹד סְפָרֵי רַבֵּינוּ וְלַהֲתַפַּלֵּל בִּיחַד, לְעֹזֵר אַחַד לְשָׁנִי בְּפִשְׁטוֹת.

הִנֵּה זָכִינוּ לְסִיִּים ב"ה הַלְכוֹת צִיצִית, בְּעַז"ה בְּמֵאֵמֶר אַחַד נִרְבֵּר כְּלָלִיּוֹת הַדְּבָר אִיךְ אֶפְשָׁר לְחִיּוֹת עִם כָּל מֵה שֶׁלְּמַדְנוּ בְּה' צִיצִית לְעוֹבְרָא לְמַעֲשָׂה, לְמַדְנוּ דְּבָרִים נִפְלָאִים כְּאַלְהָ, יֵשׁ עֲנִינֵי הַשְּׂגָה, וּר' נָתָן הַקְּפִיד מֵאֵד לְלַמֵּד שֶׁזֶה פְּשוּט דְּרַךְ שִׁיכּוּלִים לְחִיּוֹת עִם זֶה, בְּכָל פַּעַם שְׁלוֹבָשִׁים הַצִּיצִית, יֵשׁ שֵׁשׁ הַלְכוֹת, כְּנֶגֶד שֵׁשׁ יְמֵי הַמַּעֲשָׂה, אֶפְשָׁר לְחִיּוֹת כָּל יוֹם עִם הַלְכָה אַחַת, וּבִשְׁבַת עִם כּוֹלָם. הַלְכוֹת הָאֵלֶּה הֵם לְבוּשִׁים לְעִנְיָנִים פְּנִימִיִּים מֵאֵד, וְצָרִיכִים לְהִתְעוֹרֵר בְּזֶה לְעִבּוּרַת ה'. אִיךְ נֹכַח לְהִתְאַחֵד בְּעִבּוּרַת ה'. וְלַהֲתַחִיל אֶת הַיּוֹם עִם קְרוּשׁוֹת צִיצִית, לְלַכַּת כָּל הַיּוֹם עִם הַתְּחַדְּשׁוֹת וְחִיּוֹת. ה' נָתָן לָנוּ מִתְּנַה צִיצִית, וְעוֹד מִתְּנַה לְקוּטֵי הַלְכוֹת, ה' יִזְכְּנוּ לְחֹזֵר עַל דְּבָרִים עוֹד וְעוֹד, שְׁמִצּוֹת צִיצִית תֵּאִיר בְּנו תְּמִיד אֲמֵן וְאֲמֵן.

הלכות תפילין הלכה א':

הקלף של תפילין צריך להיות מעור בהמה חיה ועוף הטהורים, כמו שכתוב "למען וכו'", ממין המותר לפיך וכו' על-פי התורה האי מאן דאזיל למינסב איתתא" (בסימן כ"ט), עין שם כל התורה ועל פי התורה "תפלה לחבקוק" (בסימן י"ט), עין שם.

זכינו ללמוד תורה זאת בהל' ציצית ה"א שגם מיוסדת על התורה הזאת, וכבר הזכרנו שם כלל נושא המאמר, שהדיבור צ"ל עם הדעת, שזהו תיקון הכללי ושבו הצדיקים, להתרובק לצדיק שהוא מרים את המוחין, כי כלליות הדעת הוא להרים את עצמו לחשוב מהשי"ת, לחשוב מהדברים שלה צדיקים, ולדעת משבחם הגדול. ואז מטהר בגדו בחי' דם ונדה, ונעשה בגדלים לבנים ונמשך פרנסה ותקון הברית. ועי"ז זוכים לדיבור המאיר שזהו כלל המח של יציאת מצרים.

בהל' ציצית א' כתב ר' נתן רבינו נרו יאיר שכתבה בחיי רבינו, אולי גם הלכה זאת היא עדיין בחיי רבינו, בזאת ההלכה מתגלה מהו כלליות תיקון הדעת. ובה מצרף גם תורה י"ט בענין קדושת האכילה, כי בהלכה קצרה זאת כלולים כל דרכי עבודת ה'.

כל קשר האדם לענין אמונה ודעת תלוי בתיקון הברית וליבון בגדי נפשו

פי התפילין הם תקון הדעת, התרוממות הדעת, וזכרים מיציאת מצרים בפשטות, כמו שכתוב בפ' קדש והיה כי יביאך, מרימים את הדעת לזכור שה' בחר בנו, ועשה ניסים ונפלאות בעולם, הכל בהשגחה, ה' מנהל את העולם ואין ממי לפחד כלל, זהו תפילין תיקון הדעת. להרים לאדם את המוחין שהוא צריך, כי הם בחינת מוחין והם בחינת תקון הכללי, הינו תקון הברית, כי תקון הדעת הוא תקון הברית. כשאין תיקון הברית, אין דרך לאדם לחשוב מאמונה ודעת, הוא מונח בעוה"ז בתוך פחדים ויראות, ונמשך לדברים שהם פגם הנפש, מר מאד שמה, כשיש תיקון הכללי, עיקרו הוא לשוב בתשובה במטרה לזכות לדעת, דיבור המאיר, תקון הברית פירושו תיקון הדעת, שיודע מהשי"ת, וגודל ויודע מהאמונה, ממה שמחזק אותו, ומכניס בו מתיקות של התקרבות לה' מדרגא לדרגא.

ועל-כן עקר התפילין הם זכירת יציאת מצרים, כי יציאת מצרים הם בחינת תקון הברית, תקון הדעת, כי במצרים היה בחינת פגם הברית, פגם הדעת, כמבאר כמה פעמים. מצרים הוא ערות הארץ, מקום מ"ט שערי טומאה, ועל-כן נאמר בשהיה בגלות מצרים (יחזקאל ט"ו): "ואעבור עליך וגו' ואת ערום ועריה", כי היו ערמים בלי בגדים מחמת שלא היה אז תקון הכללי, שהוא תקון הבגדים. כי ע"י שבו הצדיקים מתקנים את הבגדים, בגדים הוא בחי' מלכות, האדם צריך להפוך בחי' בוגדים, בגד ארום מלא חטא, להפכו לבגד לבן, טהור. יציאת מצרים היא תיקון הבגדים.

ביציאת מצרים וספירת העומר אנו מטהרים בגדינו להתלבן לקראת קבלת התורה

וזה שכתוב שם בסמוך: "ואעבור עליך ואראך מתבוססת בגמיה" דם של שס"ה גידים ע"י שעובר על שס"ה לא תעשה, כי זה תלוי בזה, כי מחמת זה היתה ערום ועריה מחמת שהיו מתבוססת בגמיה, שהוא בחינת דם נדות, בחינת ארום ללבושך שהוא קלקול הבגדים. כמבואר שם בתו' כ"ט, כשיש בגדים לבנים יש לו בחי' בגד, אך כשבגדו אדומים, כביכול כאילו אין לו

בגד לנפשו, עוד לא יצא ממ"ט שערי טומאה.

ועל-כן פֿשרֿצה הקדוש ברוך הוא לתקנם ולגַאֵלם נֶאֱמַר (שם): "וְאָמַר לָךְ בְּרַמִּיךָ חַיִּי וְכוּ", אנו אומרים את זה באמצע ההגדה בליל פסח, יום תיקון הדמים והבגדים, שבו יצאנו ממצרים הינו בְּחַיִּינַת (גדה ט') דִּם נַעֲכָר וְנַעֲשָׂה חֶלֶב, שְׁהִיא בְּחַיִּינַת חַיִּים, כִּי הוּא חַיִּי הַתֵּינוּק, בְּחַיִּינַת (משלי כז) וְיֵדִי חֶלֶב עֵצִים לְלֶחֱמָךְ וְכוּ' וְחַיִּים לְנַעֲרוֹתֶיךָ, האדם מתחיל לקבל חיים, מתחיל לינוק תורה ותפילה והבנת לב, עולה אל הקדושה, וגדל, הִדָּם נִתְלַבֵּן עַל-יְדֵי שְׁמַרְמֵרִים הַמּוֹחֵץ. שזהו החלב שיש לאחר הלידה שמהם נזון התינוק ויוצא מקטנות ומרים המוחין.

מציאות מתיקות החיים, הוא התגדלות המוחין מדרגא לדרגא

והמוחין הם החיים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קהלת ז'): "הַחֶכְמָה תְּחִיָּה וְכוּ", חלב היינו מוחין, כח של מוחין של כל אדם, הוא הכח הראשון שמעורר את עצמו בתשובה, ומכיר כמה מר וקשה להיות נפרד מה', ומוצא שיש עצה ודרך, רואה מתיקות של השבת והתורה, ככה המח גודל, ומתעורר יותר לקבל עול מלכות שמים, ולהתבודדות ולהכניס חלב תוך תפילה, ככה האדם גדל, כמה שהוא עוסק בספרי הצדיקים, יכול לזכות להארת המוחין, ולבא לענוה ושלמות, יראה ואהבה, ולעבוד את ה' באמת, ולהשיג מה שצריך להשיג בעבודת ה' באמת. זהו והחכמה תחיה.

הַפֶּךָ קְלִקוּל הַבְּגָדִים עַל-יְדֵי כְּתָמִים, בְּחַיִּינַת דִּם נְרוּת, שְׁהוּא סִטְרָא דְמוֹתָא, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (שבת קיג): תְּלַמֵּיד חָכָם שֶׁנִּמְצָא רֵבֵב עַל בְּגָדוֹ חֵיב מִיתָה, כִּי הֵם בְּאִים מִשֵּׁם"ה גִּידִין, שְׁהֵם הַשֵּׁם"ה לֹא תַעֲשֶׂה שְׁמֵשֵׁם סִטְרָא דְמוֹתָא. וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר שֵׁם תִּכְף אַחַר הַפֶּסוּק "בְּרַמִּיךָ חַיִּי" הֵנ"ל: "וְאֵלֶּבֶשׂךָ וְאֶנְעַלְךָ וְכוּ", כִּי עַל-יְדֵי שֶׁנַּעֲכָר הִדָּם וְנַעֲשָׂה חֶלֶב נִתְמַקֵּן הַלְּבוּשִׁים בְּנִ"ל.

והזכרנו לעיל בהל' ציצית א' שענין הבגדים היינו לבושי הנפש, כמו שר' נתן ביאר שם שהוא ענין חלוקא רבנן, כי כל המחשבות שיש לאדם, הוא תיקון הבגדים שלו, הן לעוה"ב לנצח נצחים, והן בעוה"ז, לטהר המחשבות שלו. כי מי שיש לו בגדים לבנים אין לו פחדים ובלבולים, הוא יכול ללמוד ולהתפלל. לכן צריך אדם לרחוץ את הבגדים, לטהר את המחשבה, לטהר כחות הנפש, זהו כלל ענין תיקון הבגדים.

ור' נתן מלמד שבציצית מתחילים לתקן הבגדים, לרחוץ אותם, בתפילין כבר זוכים לבגדים לבנים שהם המוחין הקדושים.

ולכן ת"ח צריך להזהר בגשמיות שלא יהיה רבב על בגדו, ובפנימיות יעשה תשובה על כתמי הנפש ויעסוק להרים המוחין, לצאת מהפחדים והבלבולים. כך יזכה לחיים. ולכן אחר הפסוק 'ברמייך חיי' נאמר 'ואלבישך ואנעלך', שזהו כח התפילין והרמת המוחין.

ד' כוסות של יין כנגד ד' בגדי לבן של כה"ג ביוה"ב, ושניהם הם בחי' ד' מוחין שבתפילין

ר' נתן אומר שכלל ענין התפילין הוא הקדושה שנעשה ביציאת מצרים, כמו שבפשטות בתפילין מתעורר ענין קדושת יציאת מצרים, ועי"ז עובר לענין פסח ועבודת ליל הסדר.

ועל-כן שוֹתֵין בְּלִיל יְצִיאַת מִצְרַיִם אֶרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן בְּבְחִינַת (יומא עו) זָכָה נַעֲשָׂה רֹאשׁ,

כַּמְבָּאָר שָׁם (סימן כט), עֵין שָׁם. לא זכה הוא בחי' רש, פגם הבגדים, והם אַרְבַּע כּוֹסוֹת כְּנָגֵד אַרְבָּעָה בְּגָדֵי לְבָן שְׂבוּחֵן גְּדוֹל לֹבֵשׁ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים כִּי ר' כּוֹסוֹת הֵם הַמְשַׁכֵּת הַמּוֹחֵן רַבִּינָה, הַקַּב"ה הוֹצִיא אוֹתָנוּ מִמִּצְרַיִם בְּאוֹר הָאֲרֵבֶּע הַכּוֹסוֹת הָאֵלֶּה, וְר' נֵתָן מַחְרֵשׁ שׁוּזָה מְקוּשֵׁר לְעֵינֵי הַמּוֹפְלָא שֶׁל ר' בְּגָדֵי לְבָן שֵׁישׁ לְכַה"ג בִּיזוּה"כ. שְׂאָז הָרַם נֶעְכָּר וְנִעְשָׂה חֶלֶב בְּבַחֲמֵינָה לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית שְׂמַלְבִּין עֲנוּת, עֵין שָׁם. כִּי כְמוֹ שֶׁעֲנִין פִּסְחָה הוּא הַרְמַת הַמּוֹחֵן בְּר' כּוֹסוֹת רַבִּינָה, וְכֵן הוּא בִּיזוּה"כ בַּכּח ר' בְּגָדֵי הַצְדִּיק, ר' הַמּוֹחֵן שְׂמַלְבִּינִים הַכֵּל בְּשִׁלְמוֹת, וְכֵל זֶה נִכְלָל בְּר' בְּתִים שֶׁל הַתְּפִילִין.

כִּי הַבְּגָדִים לְבָנִים הֵם אַרְבָּעָה לְהוֹרוֹת שְׁנֵתִיקוֹן הַמּוֹחֵן שֶׁהֵם אַרְבָּעָה, דְּהֵינּוּ חֲכָמָה וְבִינָה וְהִדְרַת נִחְלָק לְשִׁתִּים, שֶׁהֵם חֲסִדִים וְגִבּוּרוֹת וְאֵז נַעֲשָׂה מִהֲדַעַת דְּבֹר, שֶׁהוּא כְּלוּל חֲסִדִים וְגִבּוּרוֹת מֵאֵשׁ וּמִים. זֶהוּ תִיקוֹן הַדַּעַת שֶׁמִּמְשִׁיכִים כּחַ עֲלִיּוֹן שֶׁל חֲכָמָה וְבִינָה, וְאֶצְלֵינוּ צְרִיךְ לְעוֹרֵר אַהֲבָה וִירָאָה ה', אִיךְ שׁוּזָה נִמְצָא אֶצֶל הָאָדָם, שֶׁהִדְרַת יוֹשֵׁלִים בְּבַח' חֲסִדִים וְגִבּוּרוֹת, עַד שֶׁנִּכְנַס הָאָרָה הַזֹּאת לְאָדָם, בְּבַח' הַנְּחֹת הַתְּפִילִין, וְאֵז יוֹכֵל לְדַבֵּר דְּבָרֵי תוֹרָה וְתַפִּילָה. כִּי הַדִּיבּוּר יֵשׁ בּוֹ אֵשׁ וּמִים, חֲסֵד וְגִבּוּרָה שֶׁבְּדַעַת שֶׁנִּכְלָל בְּרִיבּוּר.

וְזֶה שְׂכֵתוֹב שָׁם, שְׁעַל-יְדֵי תִיקוֹן הַכְּלָלִי, שֶׁהוּא תִיקוֹן הַדַּעַת יְכוּלִים לְרַבֵּר. וְכֵנֶגֶד זֶה הֵם אַרְבָּעָה פְּרָשׁוֹת שֶׁל תְּפִילִין כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה בְּגָדֵי לְבָן הַנ"ל, כִּי הַתְּפִילִין הֵם תִּיקוֹן הַכְּלָלִי כַּנ"ל.

סדר המשכת המוחין באדם, ע"י ג' המוחין שנחלקים לד', להאיר בלבו אהבת ה' ויראתו

וְזֶה בְּחִינַת שִׁין שֶׁל שְׁלֹשָׁה רֵאשִׁין וְשִׁין שֶׁל אַרְבָּעָה רֵאשִׁין. כִּי בְּשִׁי צִאָו יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם מִבְּחִינַת פֶּגַם הַבְּרִית הַצְּרִיכוֹ לְסַפֵּר שְׁבִיעוֹת כְּנֶגֶד שְׁבִיעוֹת יָמִים נְקִיִּים שֶׁל נְדָה, כִּי יֵצְאוּ מִבְּחִינַת דָּם נְדוּת כַּנ"ל. שֶׁזֶהוּ בַח' סְפִירַת הָעוֹמֵר לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בְּטַהֲרָה בְּשִׁבְעוֹת, וְסוֹפְרִים ז' שְׁבִיעוֹת כְּרִי לְהַטְהֵר

וְעַל-כֵּן הֵם שְׁבִיעָה כְּנֶגֶד שְׁבִיעָה נְקִבֵי הַמַּח, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת שְׁצִרְיָכִין לְתַקֵּן אוֹתָן אַחַר כֵּן בְּשִׁמְרִימִין אֶת הַמּוֹחֵן כַּנ"ל. כֵּאֵן ר' נֵתָן מַלְמֵד אוֹתָנוּ בְּקִצְרָה מֵהוּ תִיקוֹן הַדַּעַת, דַּעַת הָאָדָם בְּנוֹי עַל מַה שֶׁהוּא רּוֹאֵה, שׁוֹמֵעַ, מְרִיחַ וּמְרַגֵּשׁ, בְּכֵל דְּבַר יֵשׁ מַה שֶׁאֵין צְרִיךְ לְרִאוֹת וּלְשׁוֹמֵעַ, וַיֵּשׁ מַה שֶׁכֵּן צְרִיךְ לְרִאוֹת וּלְתַקֵּן, לְכֵן יֵשׁ שְׁתֵּי עֵינָיִם, עֵין אַחַת לְסַגּוֹר לְגַמְרִי, עֵין שְׁנָה כֵּן לְרִאוֹת בְּעוֹה"ז בְּדֶרֶךְ כְּשֶׁרָה, וְכֵן לְהִרְיַח הֵינּוּ עֲצָבִים וְהַרְגָּשָׁה, לְהַרְגִישׁ יִרְאָה גְדוּלָה לְפָנֵי ה', לֹא לְהַרְגִישׁ עֲבוּדָה זֹרָה, הֵינּוּ הַרְגָּשָׁת בּוֹדְדוֹת לְבָר, זֶהוּ שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, שְׁתֵּי אֲזִנָּיִם, שְׁתֵּי נְקִבֵי הַחוּטִים וְשְׁתֵּי עֵינָיִם וְהַפּוֹ, כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵר עַל זֶה, כַּכֵּה הַדַּעַת שֶׁלּוֹ נִקֵּי, צַח, צְלוּל. אִךְ כְּשֶׁאָדָם רּוֹאֵה חֲרוֹשׁוֹת וְשׁוֹמֵעַ דְּבָרִים שֶׁמְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ, הַמַּח מְבַלְבֵּל לְגַמְרִי, וְעִיקָר תִּיקוֹן הַדַּעַת הוּא שְׁבַע נְקִבֵי הַמַּח. בַּח' שְׁבַעַת הַנְּרוֹת כַּמ"ש בְּסִי' כ"א.

וְאִח"כ כְּשֶׁמְרִימִים אֶת הַמּוֹחֵן וְיוֹצֵאִים מִמִּצְרַיִם, צְרִיךְ לְתַקֵּן אֶת ז' הַנְּרוֹת בְּז' יָמֵי הַשְּׁבִיעוֹת. וְכֵנֶגֶד זֶה הֵם שְׁבַעַת יָמֵי אֲבִלּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כְּרִי לְהַמְשִׁיךְ הַמּוֹחֵן שֶׁנִּסְתַּלְקוּ בְּשַׁעַת מִיתָה, כִּי עֵקֶר הַמִּיתָה הוּא הַסְּתַלְקוֹת הַמּוֹחֵן, כִּי הַחֲכָמָה תַּחֲזִיחַ כַּנ"ל. כַּמ"ש רַבִּיחָה"ק שֶׁם בְּסִי' כ"א שְׁצִרְיָן לְהַמְשִׁיךְ כֵּל מַה שֶׁאָדָם פִּעַל בְּכֵל יָמֵי חַיָּיו, לְהַעֲלוֹת אֶת זֶה לְאוֹר הַפְּנִיִם, שִׁיחִיָּה לְזֶה קִיּוּם. וְלִזֶּה צְרִיךְ גַּם בַּח' שְׁבַעַת, שִׁישָׁאֵר חַיּוֹת, אֹר הַפְּנִיִם. וְזֶה בְּחִינַת שְׁבִיעָה יָמִים שְׁצִרְיָן לְסַפֵּר הַטָּמֵא מֵת כַּנ"ל. לְצַאת מִטּוֹמָא לְטַהֲרָה, לְחַיִּים.

תכלית טהרת ז' נקבי המז, לזכות להמשכת המוחין הנחלקים לז' בחינות, ג' וד'

זוה בחינת השבעה ראשין של השינין שין של שלשה ראשין ושין של ארבעה, כנגד שבעה נקיים כרי לתקן המוחין כנ"ל. כל מה שאדם צריך לטהר ז' נקבי המז, התכלית הוא לזכות לתקון המוחין הכלולים מב' שינין, של ג' ושל ד' שביחד עם ז'. ועל-כן הם נחלקין לשלשה ולארבעה, כי כן הם נחלקין המוחין, כי מתחלה קדם שנכנסין לפנים הם שלשה ואחר כך כשנכנסין לפנים אזי הרעת נתחלק לשנים ונעשין ארבעה. זהו הדרך של אור הבינה, מקודם בתחילה הוא ד', אח"כ בדרך שנכנס אלינו זה נהיה ג', וכשנכנס בתוך המדות של האדם, בחי' ז"א אז נבנה הרעת, והרעת מתחלק לשנים, חסדים וגבורות. וזה רמז שינין של תפילין, של ד' ושל ג', מתחלקים להיות ארבע כשהמח נכנס. היינו שאדם מקבל הארה ונולד בו דעת חדשה, כי נבקע ונפתח הרעת. הכח הזה משלוש לארבע נותן לנו כח לתקן המדות.

זוה שמצינו שנתחלקין גם כן השבעת ימי אבלות לשלשה ולארבעה, כי שלשה ימים הראשונים יש להם דינים חמורים יותר (יורה דעה סימן שצ"ג סעיף א'). וכן שבעה ימים של מת צריכין הזאה שלישי ושביעי. מה נפלא פירושו של ר' נתן שצריך הזאת אפר פרה בשלישי ושביעי, כנגד ב' המוחין האלה, של ג' ושל ד'. וכן שבעה ימים נקיים של נדה שלשה ימים הראשונים חמורים יותר לענין פתם (שם סימן קצו סעיף י'), לענין ספיקות מחמירים בג' ימים ראשונים יותר, כי המוחין נחלקין גם כן כנ"ל, ועל-כן בשלשה ימים הראשונים הדין של כל אחד מהנ"ל חמור ביותר, כי אז עדין לא התחילו המוחין להתתקן כלל, רק נמשך שורש המוחין אבל אחר כך כבר נמשכו המוחין בהשלשה ימים והם קרובים לכנס, על-כן אחר כך אינו חמור כל כך:

והנה מקל הנ"ל שתפילין הם בחינת תקון הפללי, שהוא תקון הבריית. ועקר תקון הבריית הוא על-ידי שלמות לשון הקדש, כמו שאמר רבנו (סימן י"ט), וכן על-ידי התפילין נתתקן הדבור של לשון הקדש כמו שאמר רבנו וכמו שפירש רש"י: "והיו לטוטפת", בתרגומו: ויהו לשונותי, שכל הרואה אותם מדבר בהנס. נמצא, שעל ידם נתתקן הדבור שמוזרים ומשבחין להשם יתברך, שזה בחינת שלמות לשון הקדש: ר' נתן מקשר ומחבר כאן תורה כ"ט ותורה י"ט, ובזה מלמד אותנו איך ללמוד לקוטי מזהר"ן, בכל נקודה ונקודה שמבואר בעוד מאמר, מביאים ומחברים את זה, כי בתורה כ"ט מלמד לזכות להארת הדעת ותקון המוחין לזכות לאהבה ויראה בחי' חו"ג, וכך בא לדיבור שלם שמחובר אל הדעת, היינו עם אהבה ויראה, ותיכף מחבר לזה מש"כ רבינו בס' י"ט שם מבואר יותר מהו תקון לשון הקודש, וכלל הדבר שיכולים לעשות כל דברי רשות בקדושה, להשלים את הלשה"ק ע"י התרגום, היינו להשלים את העוה"ז שה' נמצא פה, הוא ברא כל דבר. לפני כן היה הדברי רשות בקליפת נגה, לבי סחרחר, מכוסה. ובזה אנו מבינים שתיקון הדיבור והתרוממות המוחין שבתו' כ"ט, הוא השלמת לשה"ק שבתורה י"ט, כי ע"י התפילין נתתקן הדיבור שהוא לשה"ק.

וכן מאריך רביה"ק בתורה ל"ח שע"י התפילין נתגלה היראה ונתתקן הדיבור, וזהו כלל ענין תפילין שנאמר בו 'למען תהיה תורת ה' בפיך', כי על ידו מתוקן הדיבור שבפה, כמ"ש ר' נתן במ"א.

כותבים תפילין דווקא על עור בהמה, שעיקר עבודת האדם להעלות הבהמיות

להשי"ת

ועל-כן עקר תקון התפלין הוא על-ידי עור, כי הקלף הוא של עור וכן הבתים הם של עור ואם עשאם מזהב פסולים. כי עקר שלמות לשון הקדש הוא על-ידי לשון תרגום, על-ידי שמעלין הטוב שבתרגום, וזה בחינת עור, כי העור הוא בחינת נגה, כי הוא מערב טוב ורע, שהוא בחינת תרגום כנ"ל, כי תרגום הוא גם כן בחינת נגה, כמבאר שם.

נמצא שטעם עשיית התפלין מעור ולא מזהב, כי צריך דווקא להעלות ולתקן הנגה שהוא בעור הבהמיות, ומעלים את הטוב שבתרגום, משתמשים עם זה לדבר שבקדושה, כמו שאוכל עם כונה טובה שיהיה לו כח לעבודת ה', הרי שהתרגום והתרדמה משלים את לשה"ק ומתגלה שם ה' בעולם.

זהו תורת הבעש"ט והצדיקים, בלי זה, אין אדם יכול לעשות דבר בקדושה, זהו יסוד האמת שאדם תמיד יראה, שהעוה"ז רחוק מהאמת, וצריך להכניע את הרע ולהעלות הטוב בקדושה, ולזה צריך הרבה דיבורי תפילה והתבודדות. והוא עיקר תיקון הדעת שזוכים ע"י תפלין. שיודעים איך להשלים לשה"ק ע"י תרגום. ולכן עושים התפלין דווקא ע"י עור, להעלות הנגה בחי' עור.

ועל-כן צריך לכתב תפלין על העור וכן לתקנם על-ידי עור כדי להעלות הטוב שבנגה ללשון הקדש, כדי להשלים הלשון הקדש לקים והיו לטוטפת ותרגומו, ויהיו לשוננים כנ"ל. הכח הזה מקבלים בכל יום ע"י התפלין דווקא, עור בהמה דווקא שעולה להיות קדושה גבוהה כזאת להשלים לשה"ק, לתקן הדיבור.

ועל-כן צריך לכתבם ולתקנם במין המתר דוקא, כי מין המתר הוא בחינת תרגום, בחינת נגה שמשם מעלין הטוב ללשון הקדש, אבל מינים האסורים הם בחינת הרע של השבעים לשונות שצריך להכניעם דיקא, כמבאר שם בבחינת ימוטו עליהם נחלים, עין שם. כל דבר בעוה"ז שהוא אסור, אינו עולה לקדושה, צריך להרחיקו, בחי' פגם הדעת ופגם הברית אי אפשר להעלות אותו, זה דבר רע, אך כל דבר שמותר, צריך להעלותו לטוב דווקא ע"י שמשתמשים איתו לקדושה, זה דבר טוב.

וזה שדקדקו רבותינו זכרונם לברכה ותלאו הדין שצריך להיות ממין המתר לפיה, המתר לפיה דיקא, כי זה בחינת אכילה דקדושה שצריך להעלות ולהאיר האותיות שבדבר ההוא על-ידי האכילה, שזהו בחינת שלמות לשון הקדש, כמבאר שם בהתורה תפלה לחבוקוק. רביה"ק מאריך שם בסי' יט ששלמות לשה"ק היינו שמשלמים את המציאות של הרבר, ועי"ז יכול אדם לזכות להתנוצצות הלב ע"י צירופי אותיות, שמאיר אותם ע"י שמשבר את הרע. כשהוא חכם ומכיר כל הצירופים של האותיות, וזה מאיר כשאוכל עם לב להשי"ת.

כח האכילה בקדושה נמשך ע"י תפילין והרמת המוחין

ועל-כן אסרה התורה לאכל דברים האסורים, כי הם בחינת הרע של שבעים לשון כנ"ל שם אין יכולין להאיר ולהתנוצץ האותיות, רק הדברים שהתירה תורה, שהם בחינת תרגום, כל דבר שמותר לאכול, כל דבר שכשר, הם נתתקנים ומאירין האותיות שבהם על-ידי האכילה שמעלין הטוב שבהם כנ"ל. ועל-כן צריכין התפלין גם כן להיות ממין המתר לפיה דיקא

כ"ל. ועין בהתורה "תפלה לחבקות" מענין שלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום, שם מבאר שעל-ידי זה שזוכין לשלמות לשון הקדש, על-ידי זה זוכין שתהיה אכילתו ותענוגיו רק מהתנוצצות האותיות שיש בדבר שאוכל וזה עקר תקון האכילה בקדשה, עין שם:

נמצאנו למדים דבר נפלא, שע"י התפילין יכולים לאכול בקדושה, שחושב למה אני אוכל, כדי להיות יהודי, לזכור מציאות ה', ועי"ז אוכל בקדושה. ולכן צ"ל דווקא מן המותר לפיך בחי' תפילין.

ר' נתן מקשר את הענין הזה לתחילת תורה כ"ט שצריך להשלים את הרעת, שיהיה דיבור עם דעת, זהו התנוצצות האותיות ע"י האכילה בקדושה, שיזכה לתענוג וקדושה שהוא מה שזוכים ע"י תפילה לחיים, לזכור שה' אוהב אותנו, והוא העבודה של ר"ה ויה"כ להכנס אל הקדושה והרמת המוחין, בפרט ביה"כ שזוכים לשלמות הרעת, הפה נפתח ויכולים להתפלל כל היום, לדבר דיבורים מאירים להשי"ת בקדושה, ולהשלים תמיד את הלש"ק ע"י תרגום אמן.

הלכות תפילין הלכה ב:

(א) מצות תפילין על-פי המאמר "אתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש וכו'", עין שם בסימן ל"ד היטב פל המאמר. שם מגלה רביה"ק איך לצאת מחרפת הלב, בחי' חרפה שברה לבי, חרפת התאוות ששזורים לב האדם, רבינו אומר שתמיד יש נקודה ששייך ללבו בעת הזאת, שיכול לאחוז בנקודה זאת ולבטל את החרפה.

כח נקודת יסוד צדיק להאיר בלב להוציאו מחרפת שבירתו ע"י אהבות נפולות

עיקר הנקודה הוא נקודת יסוד צדיק, שענין הצדיק הוא לא רק לברך את האדם בברכות וישועות, אלא להאיר בכל נפש מישאל את נקודת הכח שיוכל להתקיים בתורה, ולהוציא מכח אל הפועל כל המצות ולעמוד בכל הנסיונות. בהר סיני קיבלנו כח, ממלכת כהנים וגוי קדוש, קבלנו כח של הצדיק, פיו מלא באלקות. בחי' יסוד צדיק.

בהמשך אומר רביה"ק שכל ענין שבירת הכלים שהיה בעולם, התרחק רק שלוש מדרגות הכלי מהאור, תמיד יכולים בג' בחינות להמשיך חזרה את האור, את התיקון, רבינו מראה לנו שכל הדרך שאנו נקבל את האור, הוא ע"י נקודת הצדיק, ללמוד תורת הצדיק הזה שמאיר לנו את נקודת מלאפום, מלא פיו באלקות, לזה צריך שכל אחד מאיתנו ידבר בינו לבין קונו, פי ידבר חכמות והגות לבי תבונות, וכן יקבל מחבירו איך להתחזק לעסוק ברברי הצדיק ולקיים עצותיו, והכל בכח נקודת הצדיק, ר' נתן מגלה שכל זה כלול בעבודת התפילין בכל יום.

והכלל, שעל-ידי הנקודה הקדושה, שהיא אור האהבה הקדושה השורה בבחינת צדיק, האהבה הקדושה הוא הבחינה שמתקן את שבירת הכלים, האהבה הקדושה נמשך בעולם ע"י הצדיק שהוא בחי' יסוד בבחינת יסוד שנתגלה ומאירה על-ידי הפה, בבחינת פי ידבר חכמות, על-ידי זה מאירה אל האהבות הנפולות הבאין משבירת כלי החסד שגפלו אל בחינת הלב ומשברין את הלב, בחי' בינה בבריאה, ועל-ידי אור הנקודה הנ"ל נתקשרין וחוזרין אל הקדשה ונתבטלין פל האהבות הנפולות כך יוכל אדם לבטל מעצמו אהבות הנפולות שהוא בחי' שבירת כלי

החסד, שמשם האהבות הנפולות.

ג' חלקי הנקודה, נקודת הרב, נקודת החבר, ונקודת עצמו בהתבודדות בינו לבין קונו

וזאת הנקודה צריכין לקבל בג' בחינות מניה וביה, דהיינו על-ידי שפדדרין בינו לבין קונו, וגם צריכין לקבל כל אחד מחברו, בבחינת ומקבלין דין מן דין, כי יש אצל כל אחד מישראל בחינת נקודה טובה שאין בחברו, והיא בחינת צדיק נגד חברו וצריך לקבל ממנה, אם זה ללמוד וללמד, להבין, להתחזק להיות בשמחה, נקודה של אמת. בחי' צדיק של חברו.

וכל אלו הנקודות צריכין לקבל מנקודה הכללית, שהיא אצל צדיק הדור, שהוא שרש נשמת ישראל, האור של הרבי, האור של הבעש"ט, האור של הצדיקים, נקודת האמת שרבינו מכניס לנו, ואנו צריכים לדבר מהאמת הזו, באמת לעשות התבודדות וככה יש לנו כח. עין שם היטב

והנקודה הנ"ל היא בבחינת מלאפום, שהוא בחינת יסוד קמץ פתח צירי וכו', כל נקודה הוא כנגד איזה מדרגה, קמץ כתר, פתח חכמה וכו', יסוד הוא מלאפום, והיא בחינת הרחב פיה ואמלאהו תפתח את הפה תקבל שפע, שפע חכמה בינה, בחי' י' עם ו' והיא בכמה בחינות שהם י"ד וי"ו, דהיינו מלאפום, דהיינו הצדיק וכלל ישראל, וכן בחינת פי ידבר וכו' והגות לבי תבונות, הם גם בן בחינת י"ו וכן כלליות התורה וכו', עין שם שם נתבאר שהתורה נכנס בעולם ע"י כמה בחינות של י' ו' שענייני מלאפום, נקודת יסוד.

התפילין כנגד הלב, להאיר נקודת צדיק ולבטל האהבות הנפולות שבכל

ב) זה בחינת תפילין שמצותן כנגד הלב לשעבוד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו דהיינו לבטל כל אהבות הנפולות והשבורות אהה, הלב של האדם, מה שהולך שם, אהבות נפולות ושבורות, פחדים וגבורות נפולות, על-ידי אור התפילין שהם בחינת אור הנקודה הקדושה השורה אצל ברית שלום, אור נקודה הקדושה ששורה אצל הצדיק, הוא הכלי שנוכל לקבל את האור הזורה, לתקן שבירת הלב.

כי תפילין נקראין אות, כמו שכתוב (דברים ו') וקשרתם לאות על ידך וכו', דהיינו בחינת ברית שם אור הנקודה הנ"ל, וזהו בחינת קשירת התפילין, קשירה ממש, שמקשרין התפילין שהם בחינת אור הנקודה אל הזרוע שמאל שהוא כנגד הלב, ושמאל הוא בחינת גבורות שמשם אחיזת הסטרא אחרא, דהיינו התרופות והאהבות השבורות השורין על הלב, כי שבירתן הנה מחמת רב הגבורות שהיה בהם, הגבורות היינו הכלים לא יכלו לקבל את האור, ונשברו, ועל-ידי שמקשרין אותן אל אור הנקודה נתתקן כנ"ל הנקודה זה האות.

ועל-כן קשירתן בימין שם אור האהבה הקדושה נשרשת, לתקן האהבות הנפולות בחי' ימין ועל-כן נתנו רבותינו זכרונם לברכה עקר חשיבות של התפילין לימין כמו שאמרו (ברכות סב) שימין יש לה חשיבות מפני שקושר בה תפילין, כי עקר התפילין הם בבחינת ימין בבחינת חסד בחינת אור האהבה הקדושה השורה אצל בחינת ברית שהוא בחינת תפילין כנ"ל, כי עקר התפילין נעשין על-ידי בחינת הנקודה העולה באור היום על-ידי עסק התורה ותפלה בלילה כמובא בפגנות עין שם, האריז"ל מאריך ע"י שקמים חצות ולפנות בוקר נתעלה השכינה הק', הינו כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (תגינה י"ב) כל העוסק בתורה בלילה חוט של חסד נמשך

עליו ביום, והחסד הזה זהו בעצמו אור הנקדה הנ"ל ועל-ידי זה נעשה בחינת תפלין כנ"ל.

כי אדם נמצא בעוה"ז בחי' גבורות, שבירת הכלים בלבו, וצריך לקשר הלב שלו לאות, היינו לאור התורה של הצדיק, יסוד צדיק, שעל ידו נמשך האור שיוכל לקשר את הכלי משבירתו, זהו ענין קשר התפלין, לקשר את האהבות נפולות חזרה אל הימין, האהבה הקרושה, וזה הימין מתעורר ע"י שקמים בלילה ומתפללים שחרית, כך מקשרים את הלב להשי"ת.

אור נקודת הצדיק יורד ומצטמצם עד לנקודה הצריכה תיקון

וזהו בחינת קשר של יד שהוא יוד, דהינו בחינת הנקדה הנ"ל, שהוא בחינת יוד כנ"ל, כי יוד של הקשר הנ"ל, יוצאת על-ידי הארת בחינת היסוד ששם אור הנקדה כנ"ל, וזאת היוד היא סמוכה אל הלב ביותר, לכן יש להזהר שלא יפרד היוד מהבית של תפלין של יד, כי עקר הארת התפלין שמאירין אל הלב היא רק בבחינת זאת הנקדה שהיא קשר של יוד, כי באמת אורות התפלין הם אורות גדולים מאד מחין גדולים, אך מהם משתלשל ומצטמצם משוכל עליון לשכל תחתון בכמה בחינות, עד שנתצמצם אור הנקדה בבחינת יוד שהיא קשר של יד שמאיר אל הלב כנ"ל.

הדרך לקשר את מה שעובר עלי, לנקודת האהבה שמתקן, וזהו גדולת ענין תפלין של יד, דרך שהאמונה מקבלת כה, בדרך שיכולים לתקן.

וזהו בחינת שחרות של תפלין בבחינת נקדה שחורה כמובא כי עקר תקון בחינת הנשברים על-ידי צמצום האור כמובא, כי שבירתן היה על-ידי בחינת רבוי אור, ועל-כן התפלין שהם בחינת אות בחינת יסוד שהוא בחינת האור המתקן הפלים הנשברים בידוע, ועל-כן תחלת יציאת התפלין הוא במצח, ששם יוצא האור המתקן בחינת השבירה בידוע.

כל נפילה ושבירה מהמת ריבוי אור, וכל תיקון ע"י צמצום האור

עיקר מציאות תיקון התפלין הוא תפלין של ראש, שהוא במצח, ויוצאים שערות ובוקעים, הוא בחי' מח האדם שמתחדש מדרגא לדרגא, ויוצא מהמצח, ומשם שורש תיקון העולם משבירתה, הכאת מדות הרחמים לעשות תיקון, כי הרצון של ה' לעשות חסד, מתקן את השבירה. וכן בפרטיות כשיש לאדם שבירת הלב, צריך לעורר שורש רצון ה' שיהיה חסד ותיקון. ועיקר התיקון שנצטמצם האור בחי' שערות. כי השבירה הוא שאדם מדבר ויבורים בלי כלי, בלי צמצום, ריבוי אור. אך דברים שר' נתן מדבר, הוא באופן שאדם מצמצם את עצמו ללמוד וללמד ולקיים, זהו תיקון השבירה.

כי מה שיש בעולם נפילות גשמיות, כל זה כי חסר צמצום, ועיקר התיקון הוא הצמצום, וראשית הצמצום הוא שנלכש האור בדרך שערות, ויוצאים מהתפלין, שהם שחורים בחי' שכל תחתון מצומצם שמאיר בו אור הנקודה.

ועל-כן עקר יציאתן מבחינת שערות כמובא שם בכונות, שהם בחינת צמצום האור שזה עקר התקון כנ"ל וכמובא, ועל-כן הם שחורים כי שחרות הוא בחינת צמצום האור, בחינת שערות שחורות, שזהו בחינת אור הנקדה שהוא בחינת שכל תחתון בחינת נקדה שחורה שמאירה על-ידי הארת המוח שאז מאירה הנקדה הנ"ל, שהוא בחינת רבוי, בבחינת פי ידבר חכמות, ואזי

מאירה אל הלב כנ"ל, וזהו בחינת תפלין כנ"ל:

וכל זה נעשה ע"י שלומד ספרי רבינו, ומדבר עם חברים בעבודת ה' ועוסק בהתבודדות, עי"ז מאיר לו נקודת תיקון של הצדיק למעשה בלבו, ומאיר האור המופלא של אמת בדרך מצומצם. וכל זה מאיר דווקא בתוך בחי' דיבור, כי אע"פ שעיקר התפילה זה המחשבה, לא יוצאים ידי חובת התפילה במחשבה לבד, צריך לצמצם אותה אל הדיבור. וכן זהו עיקר תקון התפלין להאירו אל הדיבור, בחי' צמצום, שחור, ושערות.

מעור בהמה נעשה מצוה שיש בגופה קדושה, מזה ילמד האדם מה יכול לעשות מעצמו ומבהמיותו

ג) וזהו בחינת תפלין של עור בהמה וחייה ועופו, כי האהבות הנפולות הנ"ל הם בחינת אהבות הבהמיות שגם הם יש להם תאוות אלו ועל-כן מהם דיקא עושין תפלין, דהיינו שמעלין אותן ומקדשין אותן בקדושת תפלין, כי צריכין עבוד לשמה וצריך שיאמר בפה שעושה לשם קדושת תפלין, ועל-ידי זה אור הנקודה הקדושה מאיר אל בחינת האהבות הנפולות, שהם בחינת בהמיות, דהיינו להעור הנ"ל ואזי חוזרין אל הקדושה, ואזי נעשה מעור בהמה וחייה תפלין שהם קדש, כי חוזרין אל הנקודה הקדושה, שהיא בחינת קדש, מעור בהמה שיש לה תאוות ואהבות נפולות, נעשה קדושת הנקודה, שיש בגופה קדושה, ועי"ז אדם יכול לראות מה הוא יכול לעשות מעצמו ומבהמיותו.

ועקר קדושתם על-ידי הכתב, כי אותיות הכתב הם בחינת אותיות הדיבור, שעל ידם נתגלה אור הנקודה כנ"ל בבחינת פי ידבר וכו', זהו הצמצום של הדיבור, שצריך בתפלין לצמצם בכמה בחינות, כי תפלין הם בבחינת עוברא, ושם צריכין לקבל בחינת הנקודה בעוברא, תיקון עשיה ע"י יפנה, ציצית תיקון היצירה, תפלין של יד תיקון הבריאה, אח"כ של ראש, הרי שמציאות התפלין הוא בחי' עוברא, והמעשה קשה מאד, שצריך לעורר כל יום את העוברא של הכתב של הסופר. דהיינו על-ידי אותיות הכתב, כמו שמקבלין אור הנקודה בבחינת מילולא על-ידי אותיות הדיבור של תורה ותפלה ויראת שמים, כמו שכתוב שם, כי הכתב שפותבין על הקלף זהו בעצמו בבחינת נקודה שמאירה לבחינת שלמטה ממנה, כמו אור הנקודה שהיא בחינת צדיקי ורבי שמאירה אל בחינת שתחתיו, דהיינו אל לב חברו או לבו, נמצא שבחי' תפלין הוא 'עוברא' ותפלין של יד מתקן עולם הבריאה בחי' עולם הנשמות, עיקר מקום תיקון האדם.

בכל יום אנו מעוררים כח כתיבת הסופר שמצמצם אור הנקודה בתוך הכתב

כי איתא בדברי רבינו ז"ל שהכתב שפותבין בדיו על הקלף, שהוא בחינת אש שחורה על גבי אש לבנה, הוא בחינת רב ותלמיד, נמצא כשכותב הסופר, מחבר את הרב אל התלמיד שמה שהוא בחינת שחרות, דהיינו מדרגה התחתונה אצל בחינת הרב, דהיינו אצל מדרגה העליונה, הוא בחינת התנחלת המוחין, בחינת לבנונית אצל מדרגה הב' שלמטה הימנה, עין שם (בסימן קצ"ב וכן סי' יח) וזהו בחינת כתיבת התפלין שעל-ידי אור הנקודה, שהם אותיות הכתב, ועל-כן הם שחורות כנ"ל, שהם מצמצמים את האור הגדול של יציאת מצרים, לתוך הכתב של התפלין, והסופר צריך לכוון את זה בכל יום, ואנו מעוררים בכל יום את העוברא של הסופר שכתב את זה. ד' פרשיות, קדש והיה שמע והיה, מוחין עליונים שורים שם, אור התורה ממש, יציאת מצרים ממש. כי אור התורה"ק מצמצם בתוך כתב התפלין.

על-ידי זה מאיר הקלף שהוא היה מתחלה בהמיות בחינת אהבות הנפולות, ועכשיו נתקשר לאור הנקדה ונעשה קדש, והינו תפלין שהוא מצוה שיש בגופה קדשה, ועקר הקדשה על-ידי אותיות הכתב כנ"ל ובכלל הפרשיות בכללן הם בחינת מחין, וצריכין לגונן בבתים לקבל אורם בבחינת כמה צמצומים, ומשם מקבלין אור הנקדה בבחינת יוד כנ"ל, תחילת קבלת המוחין הוא היוד שבקשר של תפלין של יד, שמאיר למטה למטה, כי עיקר הארת הנקודה נקרא יוד, וזה בחינת השערות שמוציאין מן התפלין להורות שאין יוצא אור התפלין לחוץ רק בבחינת שערות, שהם בחינת צמצומים, רבינו תם השערות באמצע, וברש"י בצד, כמו שתחלת אור התפלין ממקום שהם יוצאין הם יוצאין על-ידי בחינת שערות כנ"ל, כמו כן אין אנו יכולין לקבל הארתן כי אם בחינת שערות, בחינת צמצום האור כנ"ל, שזה עקר התקון כנ"ל וזהו בעצמו בחינת כריכת הפרשיות בשערות כנ"ל: כורכים את הפרשיות בתוך שערות, הרי פעמיים נכרכים בשערות.

ר' נתן מאריך שצמצום אור הצדיק הוא נקודת האמת, וזהו תיקון תפלין שמאיר אור מופלא בכמה צמצומים, לקשר האור היטב אל הלב, להבין למעשה איך להעלות כל האהבות ולא לפחד משום דבר, רק להתדבק לאמונה ודעת, שזהו בחי' תקון התפלין לעורר הדעת ולקשר את המוחין הקדושים אל הלב.